

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

161. An serui Clericorum gaudeant priuilegio fori? Et an doctrina huius
quæstionis debeat etiam accipi de famulis professorum, & studiosorum,
quotidianis, necessariis, perpetuis, & propriis; & quid ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

legio fori, Et ita docet Patanus in *defensuris diel. Sancti Officij*, cap. 14. num. 47. & Narbona *ubi supra* in 3. pari. *recopil. lib. 4. tit. 1. leg. 20. gloss. 1. num. 34.* vide etiam Crotum *lib. 3. conf. 363. num. 19.* & Angelum in *l. viimur, ff. de Sepulchro violato, & in l. 1. ff. ad leg. Iuliam Maiestatis.*

RESOL. CLXI.

An serui Clericorum gaudeant privilegio fori?
Et an doctrina huius questionis debeat accipi de famulis professorum, & studiosorum quotidianis, necessariis, perpetuis, & propriis; & quid de familia laica Episcoporum? Ex part. 7. tract. 7. Resolut. 62. alias 61.

* Sup. hoc in §. 1. & vlt. precedentis Resolotion.

Sup. his sup. ex doctrina Ref. 177. §. 1. cursum ad mediū. verū. Nihilominus & melius inf. in tra. 8. Ref. 3. §. Pro batur tertio.

Supr. hoc in Ref. præterita à §. 2. vlt. que ad §. vltimum, & in alio §. posito in annot. di. di §. 2.

Super hac familia laica Episcoporum late infra in Ref. 182. &c.

§. 1. **N**on loquor de seruis venditiis, nam de illis nullus sermo in hoc Tractatu, sed de * perperuis, & hos privilegio fori gaudere docet Catauita *Ritu 46. n. 27.* Menoch. *de Arbitr. cent. 6. conf. 562. n. 3.* Thefaurus *dec. 22. & alij quos citat Squillante de Privil. Cler. c. 7. n. 57.* & Carolus de Grassis *de effect. Cleric. effect. 1. n. 149.* Vide etiam circa præsentem materiam Hulricum Hunnium, in *Comm. de Privil. studiosorum, cap. 5. quest. 5.* vbi probat seruos gaudere privilegio fori, quo gaudent scholares Domini, & ideo sic ait: Famulos atque ministros professorum ac studiosorum, quando in ministerio illorum sunt, ipsidem, quibus Heri, gaudere Privilegiis, certi videtur, & expedit esse iuris; Tum quia in *l. 3. C. de scholar. lib. 13.* expressè scholarium seruis idem tribuitur privilegium, quod ipsis scholaribus: Tum quia quod vni conceditur Privilegium id quoque cæteris concessum, & indultum intelligitur, sine quibus hic privilegio suo commode frui non potest, *arg. leg. 2. ff. de iurisdi. Atque studiosi & professores, quibus conceditur, vt securè ad ea loca proficiscantur, vbi studia litterarum exercentur, ibique sine iniuria habitent atque versentur, non possunt hoc frui beneficio, nisi idem quoque suæ familiae, si quam habuerint tribuatur: Igitur Imperator Fridericus, concedens professoribus & studiosis, vt securè, & turbè habitent, permittere quoque censetur, vt non solis, sed cum illis, quibus cum habitandum est, & sine quibus honestè vel commode habitare non possunt, habitent: Tum quia Clericis tributa privilegia concessa ad familiam quoque Clericorum extenduntur *leg. 2. C. de Episcop. & Cleric.**

2. Cæterum hoc ipsum hanc recipit interpretationem, quòd referri debeat ad eos famulos, & seruos, quos vsus sui causa circa se habent, eo in loco, vbi commorantur *leg. 203. de verb. signif.*

3. Hinc itaque constare videtur quòd privilegiis professorum, & studiosorum omnibus immunitatibus gaudeant quoque eorundem famuli & serui, quos nempe sua in familia habent, quod etiam ad fori Privilegium extendendum existimo, sic, vt non oppidano, sed academico magistratu subint: Quamquam nonnullis in Academiis famuli studiosorum, nisi immatriculati privilegio fori non gaudeant, quod in Gallia obseruari scribit Rebuffus, de iure communi secundum prædicta secus esse opinor.

4. Deinde prædicta accipi debent de famulis professorum & studiosorum, quotidianis, necessariis, perpetuis & propriis, qui scilicet operam suam professoribus, & studiosis, ita addixerunt, vt ad eorum iussum adint, iisque seruiant, & velut accessio illorum sint. Hucusque Hunnius, cuius opinio non solum deseruit pro præsentis questione, sed etiam pro familia laica Episcoporum.

RESOL. CLXII.

An Religiosus professus, qui misit se in criminibus enormibus, amiserit privilegium fori, ita vt sine metu censurarum possit illum index laicus punire?

Et supponitur Religiosum nunquam perdere privilegium fori, etiam si apostataret à Religione, habitumque dimitteret, &c.

Et explanatur, qua sunt necessaria, vt Religiosus, & Clericus perdam privilegium fori.

Et an in dicto casu Religiosus à suo Superiore sit degradandus, & Curia seculari tradendus, quod idem dicendum est de Clerico? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 130. alias 129.

§. 1. **S**uppono primò, Religiosum professum nunquam perdere privilegium fori, etiam si apostataret à Religione, habitumque dimitteret, nisi in casibus, quibus illo privilegio priuantur Clerici, in sacris constituti, propter delicta in aliquo canone expressa. Ita DD. communiter. Vide Layman in *Theolog. mor. lib. 4. tract. 9. c. 7. n. 5.* Aldrete *de religiosa disciplina tuenda, lib. 1. c. 3. per tot.*

2. Suppono secundò, professum Religionis approbata æqualem esse initiato Ordinibus sacris quoad privilegium fori: est enim mancipatus seruitio Ecclesie, & Religionis, & additus diuino obsequio; nec amplius ad secularem statum ire potest. Ita Nauarr. *de privilegiis conf. 25. n. 7.* Rodriguez *tom. 2. q. 2. art. 5.* Scaccia *de iudic. tom. 1. c. 1. n. 82.* Syluester *verb. excom. 6. n. 7.* & alij.

3. His suppositis, posset aliquis respondere ad dubitationem propositam affirmatiuè, Primò, ex autoritate *cap. perpendimus, de sen. excom. Secundò, ex c. 1. de apost. Tertio, cap. ex parte de privileg.* Et ita docent Doctores, quos citat, & sequitur Farinac. *de inquisit. q. 8. n. 54.* & Tul. *Clarus in pract. crim. lib. 5. q. 26. n. 23.* quibus ego addo Syluestrum *verb. excommunicat. 6. n. 7.* Caietanum in *summa verb. excommunicat. c. 11. nor. 7.* Coriolanum in *expos. Bull. Can. excom. 19. cas. 3.* Molinam *tom. 4. tract. 3. disp. 49. n. 21.* Reginald. *tom. 2. lib. 19. cap. vlt. sect. 1. n. 79.* Grassium in *dec. aur. par. 1. lib. 4. c. 20. n. 51.* Bobad. in *polit. tom. 1. lib. 2. c. 18. n. 95.* Hevia in *Curia Philippica, part. 3. §. 3. n. 30.* Scaccia *de iudic. to. 1. c. 11. n. 79.* & Rice in *praxi tom. 1. ref. 172. n. 2.* vbi asserit, quòd in Regno vtriusque Siciliae, ad instantiam Imperatoris Caroli V. Summus Pontifex Clemens VI. pro bono regimine concessit, ne abque trina monitione procedi possit contra Clericos incedentes sine habitu, & tonsura, ac se immisceantes sacris, & enormibus.

4. At his minimè suffragantibus, contrariam sententiam profus amplectendam esse existimo. Dico igitur, supradictum N. Religiosum gaudere privilegio fori, eò quòd non fuerit monitus. Et ita in terminis casus nostri, docet sapientissimus senex Nauarr. *de privileg. conf. 25. per totum.* loquens de quodam Religioso professo, non autem sacris Ordinibus initiato, qui plurima, & enormissima delicta perpetraverat. Idem etiam docent communiter Theologi, vt Ioan. de la Cruz in *direct. conscient. p. 2. de Sacram. ordin. dub. 8. concl. 4. ex societ. Iesu Comitoli. in respons. moral. lib. 1. q. 96. n. 5.* Filiuc. *tom. 1. tract. 16. cap. 11. numer. 314.* ex nostra Religione Megala in *3. p. lib. 3. c. 11. num. 30. 31. & 32.* Franciscus Aponte *conf. 24. num. 4.* vbi ex Butrio, & aliis, sic asserit: [Sunt necessaria ad hoc, vt clericale privilegium, quoad forum, perdat, primò, quòd non incedat in habitu. Secundò, quòd immisceat se enormibus. Tertio, quòd in aliis frequètauerit. Quarto, quòd in illis sit deprehensus. Quintò, quòd

Sup. hoc sup. in Ref. præterita in 105. tra. ex Ref. præterita lege §. 2. ad mediū, quia privilegium fori est indultum à iure diuino.

Sup. contra. tis adhibere vique ad §. Ad privilegium, huius Ref. supra in Ref. 109. per